

ЗАКОН О ТРГОВИНИ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

*Предмет***Члан 1.**

Овим законом уређују се услови и начин за обављање трговине на јединственом тржишту Републике Србије, унапређење трговине и заштита тржишта, забрана непоштене тржишне утакмице и надзор.

*Примена закона***Члан 2.**

Овај закон се примењује на сва лица која обављају трговину у Републици Србији. Овај закон се не примењује на услуге које су регулисане посебним законом.

*Значење појединих израза***Члан 3.**

Поједини изрази у смислу овог закона имају следеће значење:

- 1) **тржиште** је институционално уређен однос између субјеката понуде и тражње;
- 2) **роба** је производ људског рада у материјалном или нематеријалном облику намењен продаји на тржишту, као и вода, гас и електрична енергија када се продају по унапред одређеној количини;
- 3) **продајни објекат** је простор који чини јединствену физичку, функционалну и техничко-технолошку целину, трајног или привременог грађевинског карактера, опремљен на прописани начин, који је намењен за обављање трговине;
- 4) **продајно место** је продајни објекат или друго место ван продајног објекта на којем је предвиђено и одобрено обављање трговине, у складу са законом и другим прописима;
- 5) **потрошач** је физичко лице које купује робу, односно услуге ради задовољавања личних потреба или потреба домаћинства;
- 6) **произвођач** је правно лице, предузетник или физичко лице које израђује производ или се у том својству представља стављањем на производ свог пословног имена, имена или назива, жига, или друге препознатљиве ознаке.
- 7) **откупно место** је специјализована трговина на велико пољопривредним производима и домаћим животињама, у којем се обавља организовани откуп пољопривредних производа и домаћих животиња, од пољопривредних произвођача, ради даље продаје или обављања друге пословне делатности купаца;
- 8) **конкурент** је трговац који продаје робу или пружалац услуге која је по својим особинама, намени и цени, замењива са робом или услугом другог трговца или пружаоца услуге на истом тржишном подручју;
- 9) **електронска платформа** је средство путем којег лице које има својство пружаоца услуге информационог друштва у смислу закона којим се уређује електронска трговина пружа услугу повезивања странама које тргују електронским путем. Лице које управља електронском платформом може и да обавља продају сопствене робе/услуге преко те платформе;

10) **електронска продавница** је продавница на интернету преко које трговац нуди робу/услуге.

1. Начела трговине

Начело слободне трговине

Члан 4.

Трговина се на тржишту обавља слободно.

Забрањена су ограничења слободе обављања трговине.

Изузетно ограничење слободе трговине може се привремено увести на начин и под условима прописаним законом.

Начело равноправности и забране дискриминације

Члан 5.

Трговци су равноправни и имају једнак правни положај на тржишту.

Забрањен је сваки облик дискриминације у погледу услова за обављање трговине или нарушавања равноправности трговаца на тржишту.

Начело јединственог тржишта

Члан 6.

Тржиште Републике Србије је јединствено и целовито.

Изузетно, дозвољени су акти или радње у складу са законом, усмерени на подстицање регионалног развоја неразвијених подручја, за одређене социјално угрожене категорије становништва, за производњу и трговину робом/услугама које су од егзистенцијалног значаја за становништво, као и за развој одређених делатности које су од јавног интереса, односно заштите одређених добара од посебног значаја.

Начело поштења

Члан 7.

Трговци у тржишној утакмици поступају поштено, на начин који није усмерен на доношење штете другим трговцима, односно купцима, као и јавном интересу, а у складу са пословним моралом и добрим пословним обичајима.

Начело стабилности и снабдевености

Члан 8.

Република Србија обезбеђује услове за одржавање стабилности и снабдевености тржишта, нарочито у погледу робе/услуга од егзистенцијалног значаја за становништво.

Забрањено је учесницима на тржишту предузимање радњи којима се изазива нестабилност и поремећај у снабдевености тржишта.

Начело сразмерности

Члан 9.

Државни органи и организације које су законом и другим прописима овлашћени да доносе акте или предузимају радње ограничења трговине, као и у пословима надзора, дужни су да у погледу обима, начина, услова и трајања тих ограничења, односно обављања надзора, поступају сразмерно разлозима за ограничење.

II ТРГОВИНА

1. Појам и врсте трговине

Појам

Члан 10.

Трговина је привредна делатност која представља скуп пословних активности у вези са набавком и продајом робе, као и пружање услуга са циљем остваривања добити, као и другог друштвено-економског циља.

Трговина се обавља као трговина на велико, трговина на мало и пружање услуга.

Трговина на велико

Члан 11.

Трговина на велико (велепродаја, велетрговина) је куповина ради даље продаје правним или физичким лицима уписаним у одговарајући регистар.

Трговина на мало

Члан 12.

Трговина на мало (малопродаја) је продаја робе потрошачима ради задовољавања личних потреба или потреба домаћинства.

Начин обављања трговине на мало и пружања услуга потрошачима

Члан 13.

Трговина на мало и пружање услуга потрошачима обавља се као:

- 1) трговина на продајном месту;
- 2) трговина личним нуђењем;
- 3) даљинска трговина:
 - (1) електронска трговина;
 - (2) остала даљинска трговина путем других средстава.

Трговина на продајном месту

Члан 14.

Трговина на продајном месту је трговина:

- 1) у продајном објекту са фиксном локацијом;
- 2) трговина у преносивим продајним објектима типа киоск, тезга, аутомат или слична средства и опрема која је релативно везана за одређено место;
- 3) трговина са покретних средстава и опреме.

Трговина у продајном објекту са фиксном локацијом обавља се у различитим трговинским форматима.

Трговински формати су организационо-технички облици обављања трговине, који имају специфичну стратегију продаје према купцима и конкурентима (нпр. супермаркет, хипермаркет, дисконт, трговински центар, *cash and carry* центар и др.).

Министар надлежан за послове трговине (у даљем тексту: министар) ближе уређује класификацију трговинских формата, врсту преносивих продајних објеката и облике трговине са покретних средстава и опреме.

Актом надлежног органа локалне самоуправе одређује, се односно одобрава продајно место на јавној и другој површини на којем се обавља трговина у преносивим продајним објектима, и време и место трговине са покретних средстава и опреме.

Трговина личним нуђењем

Члан 15.

Трговина личним нуђењем је трговина која се обавља:

- 1) ван продајног места;
- 2) уз истовремено физичко присуство трговца и потрошача;
- 3) без претходног захтева потрошача да му се учини понуда.

Трговина из става 1. овог члана се нарочито обавља као:

- 1) трговина у дому или на радном месту потрошача;
- 2) трговина на промотивно-продајним скуповима.

Трговина личним нуђењем се обавља у одговарајуће време и на начин да се не врши непримерено узнемиравање лица према којима је усмерена понуда.

Пољопривредни и прехрамбени производи могу се продавати личним нуђењем уколико испуњавају услове прописане посебним прописима.

Пуномоћник и потврда о трговини личним нуђењем

Члан 16.

Трговина личним нуђењем може да се обавља лично или преко запослених и радно ангажованих лица, односно преко пуномоћника.

Трговац и пружалац услуге, као и његов пуномоћник, дужни су да поседују писану потврду потписану од стране трговца о обављању трговине личним нуђењем, која нарочито садржи податке о: матичном броју, ПИБ, седишту и пословном имену трговца, имену пуномоћника, запосленог односно радно ангажованог лица, опису робе/услуга која се нуди на продају, податке о периоду, начину и подручју на којем ће се обављати трговина, као и друге потребне податке.

Трговац и пружалац услуге, као и његов пуномоћник, дужни су да потврду из става 2. овог члана држе видно истакнуту на месту понуде, односно да је да на увид лицу према којем је усмерена понуда у тренутку првог обраћања.

Министар ближе прописује садржину и облик потврде из става 2. овог члана.

На односе пуномоћника и трговца, односно пружаоца услуге који нису уређени овим законом и подзаконским актима сходно се примењују правила закона којим се уређују облигациони односи у делу који се односи на заступање.

Даљинска трговина

Члан 17.

Даљинска трговина је истицање понуде и закључење уговора за продају робе/услуге употребом једног или више средстава комуникације на даљину.

Електронска трговина је вид даљинске трговине која се остварује на начин да се робе/услуга нуди, наручује и продаје путем интернета.

Електронска трговина се нарочито обавља као:

1) продаја робе/услуга преко електронске продавнице (основни облик електронске трговине);

2) продаја робе/услуга преко електронске платформе која повезује трговце и потрошаче (продаја преко e-commerce платформе);

3) продаја робе преко електронске продавнице или преко електронске платформе, при чему се роба испоручује потрошачу директно од произвођача/велетрговца („dropshipping“ облик електронске трговине).

Остала даљинска трговина се обавља путем других средстава комуникације, а нарочито као каталожска продаја, ТВ продаја, трговина посредством поште, штампаних пошиљки, рекламних материјала са наруџбеницом, телефона, текстуалних или мултимедијалних порука у мобилној телефонији и говорних аутомата.

Сматра се да страна лице обавља даљинску трговину у Републици Србији ако је усмерена на потрошаче у Републици Србији.

Даљинска трговина је усмерена на потрошаче у Републици Србији нарочито ако се:

- 1) користи језик у употреби у Републици Србији или истиче цену у динарима, и
- 2) нуди испоруку робе на територији Републике Србије.

2. Посебне тржишне институције

Појам и врсте

Члан 18.

Посебне тржишне институције су посебни, уређени облици тржишта који организују сусрет продаваца и купаца робе/услуга, са циљем њене продаје или промоције.

Посебне тржишне институције су:

- 1) робна берза;
- 2) сајам;
- 3) привредне изложбе и традиционалне манифестације;
- 4) пијаца;
- 5) велетржница;
- 6) аукцијска кућа.

Посебне тржишне институције не могу да учествују ни као продавци ни као купци у трговини чији су организатори.

Робна берза

Члан 19.

Робна берза уређује се посебним законом.

Сајам

Члан 20.

Сајам је посебна тржишна институција која се бави организовањем сајамских изложби, као и пружањем пратећих услуга, а нарочито изнајмљивања, пројектовања и припремања изложбених места у сајамском простору, складиштења робе или издавања складишног простора, организовања или обављања превоза робе за излагаче, утовара, истовара и паковања

робе, маркетиншких, угоститељских и других услуга у вези са организовањем сајамских изложби.

Сајам је правно лице, регистровано у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката које обавља сајамску делатност у нарочито намењеном простору (сајмишту).

Сајамска изложба из става 1. овог члана представља излагање робе у тачно одређеном временском периоду, на простору посебне намене (сајамски простор, сајмиште), од стране одређеног излагача, ради њеног представљања и упознавања заинтересованих купаца са том робом, односно услугама које тај излагач нуди.

Трговина на сајамској изложби сматра се трговином на продајном месту.

Сајам може да организује и друге културне и спортске приредбе и манифестације.

Привредне изложбе и традиционалне манифестације

Члан 21.

Привредне изложбе су изложбе робе/услуга, привременог или повременог карактера, ван сајамског простора.

Традиционалне манифестације су вашари, фестивали и друге манифестације на којима се у склопу културних, музичких, спортских и других друштвених активности, продаје одређена роба/услуге, а у складу са обичајима везаним за одвијање тих активности и за то подручје (нпр. "дани" појединих локалних производа, сабори и сл.).

Организатор привредних изложби и традиционалних манифестација је дужан да:

- 1) води евиденцију лица која излажу или продају робу/услуге;
- 2) обезбеди услове за присуство и рад надлежних инспекција за све време трајања манифестације;
- 3) јасно обележи и издвоји простор на коме се одржава изложба и манифестација од околног простора;
- 4) видно истакне организатора манифестације и трајање манифестације.

На привредним изложбама и традиционалним манифестацијама дозвољена је продаја робе и пружање услуга које су предмет и сврха организовања поменутих изложби и манифестација.

Привредна изложба и традиционална манифестација може трајати најдуже до 60 дана у току једне календарске године.

Трговина на овим привредним изложбама и манифестацијама се сматра трговином на продајном месту.

Време и место одржавања привредних изложби и традиционалних манифестација је у надлежности локалне самоуправе.

Пијаца

Члан 22.

Пијаца је посебна тржишна институција која се бави организовањем трговине на мало, путем уређивања, одржавања и издавања специјализованог простора за обављање пијачне продаје робе, као и пратећих услуга.

Пијачна продаја обухвата продају робе нарочито на тезгама, боксовима или посебним продајним објектима, и то свежих пољопривредних и прехрамбених производа, производа домаће радиности и занатских производа, друге робе широке потрошње, као и пружање пратећих услуга.

Пијаца је правно лице регистровано у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката.

Продају на пијаци обављају трговци.

Пијаца је дужна да:

- 1) јасно обележи и издвоји пијачни простор од околног простора, као и да видно истакне дане и време пијачне трговине;
- 2) обезбеди вагу на којој се врши провера масе купљене робе (контролна вага), да је јасно означи на месту њеног налажења и да омогући лак приступ тој ваги;
- 3) обезбеди да продају робу на пијаци обављају искључиво трговци;
- 4) обезбеди услове за присуство и рад надлежних инспекција за све време пијачне трговине.

Актом надлежног органа локалне самоуправе уређује се локација, опремање и одржавање пијаце, начин издавања пијачног простора, радно време и друга питања од значаја за рад пијаце.

Велетржница

Члан 23.

Велетржница је посебна тржишна институција која се бави организовањем трговине на велико, путем уређивања, одржавања и издавања специјализованог простора за излагање и продају воћа, поврћа и других пољопривредних и прехрамбених производа, остале робе широке потрошње, као и пружање пратећих услуга, а нарочито складиштење робе, њена дорада, прерада, паковање и друге услуге у вези са руковањем и превозом.

Велетржница је правно лице регистровано у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката.

Продају на велетржници обављају трговци.

На велетржници се обавља трговина на велико, а изузетно и трговина на мало под условима који су прописани за пијацу.

Аукцијска кућа

Члан 24.

Аукцијска кућа је посебна тржишна институција која организује куповину и продају робе путем јавног надметања.

Трговина јавним надметањем је продаја робе купцу који продавцу, поводом његовог јавног позива, истакне повољнију понуду у односу на остале учеснике у надметању.

Позив на продају је јаван ако је учињен на начин да за њега може да сазна већи број неодређених лица и ако садржи одређење робе, почетну цену и остале услове продаје.

Правила о јавном надметању ради продаје сходно се примењују и на јавно надметање ради куповине.

Аукцијска кућа је привредно друштво у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката.

Трговац који организује продају робе јавним надметањем у своје има и за свој рачун не сматра се аукцијском кућом.

Општим актом аукцијске куће ближе се уређује начин и правила трговине јавним надметањем.

III УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ТРГОВИНЕ

1. Општи услови за трговину

Трговац и пружалац услуга

Члан 25.

Трговину могу да обављају правна лица и предузетници.

Трговину могу да обављају и:

1) пољопривредници, регистровани у складу са прописима којима се уређује пољопривреда;

2) лица која врше продају уловљене дивљачи, рибе, гљива, дивље флоре и фауне, и осталих шумских плодова, у складу са посебним прописима о лову, рибљем фонду, ветерини, заштити природе и шумама;

3) физичка лица која у виду занимања обављају делатност слободне професије уређену посебним прописима.

Лица из става 1. и 2. овог члана која обављају трговину на велико и/или трговину на мало су трговци у смислу овог закона, док су лица која пружају услуге у складу са овим законом пружаоци услуга.

За обављање трговине на велико, односно на мало, као и пружање услуга, морају бити испуњени услови прописани овим законом, као и посебним прописима.

Минимални технички услови

Члан 26.

За обављање трговине на продајном месту морају бити испуњени минимални технички услови, који се односе на простор, опрему и уређаје.

Министар ближе прописује минималне техничке услове из става 1. овог члана.

Министар и министар надлежан за послове пољопривреде, споразумно ближе прописују минималне техничке услове за трговину на откупним местима.

Својства робе

Члан 27.

Роба у трговини мора да испуњава услове здравствене и опште безбедности, техничке захтеве, услове паковања (амбалаже), обележавања, заштите животне средине, односно друге услове утврђене овим законом и посебним прописима.

Цена

Члан 28.

Образовање цена на тржишту је слободно, осим за робу/услуге за које је законом утврђен другачији начин образовања цена.

Влада се у условима слободног образовања цена на тржишту, стара да путем мера економске политике обезбеди стабилност тржишта и цена.

Ако је законом одређено да Влада даје сагласност на цене одређене робе/услуга, да утврђује критеријуме за њихово образовање или да их формира својом одлуком, Влада о тим питањима одлучује на предлог министра и министра надлежног за одговарајућу област.

Исправе о роби

Члан 29.

Трговац је дужан да поседује исправе о производњи, набавци и продаји робе нарочито са подацима о: пословном имену, адреси и ПИБ или матични број произвођача, или добављача; броју и датуму издавања исправе; називу, мерној јединици и количини робе; набавној цени робе; задужењу за властиту робу; продајној цени робе.

Робу у превозу морају да прате исправе које су у непосредној вези са њеним превозом и које нарочито садрже: број и датум исправе, пословно име, адресу и ПИБ или матични број испоручиоца, примаоца и превозника (уколико га има), место и адресу објекта из кога се испоручује и у који се испоручује, име, презиме и потпис одговорних лица испоручиоца и превозника, назив робе и количину.

Трговац је дужан да поседује и исправе о којима се потврђује испуњеност услова у погледу својства робе када је то прописано посебним прописима.

Исправе из овог члана могу бити у оригиналу или копији.

Исправе могу имати форму електронског документа.

Евиденција промета

Члан 30.

Трговац је дужан да води Евиденцију промета робе на основу исправа из члана 29. овог закона.

За трговину на продајном месту води се евиденција за свако продајно место посебно.

За трговину личним нуђењем и трговину путем аутомата из члана 14. став 1. тачка 2) евиденција се води на нивоу целокупне трговине тог трговца на тржишту Републике Србије.

За даљинску трговину евиденција се води на нивоу целокупне даљинске трговине тог трговца на тржишту Републике Србије или посебно за поједине организационе целине у складу са претходно донетом одлуком трговца.

Трговац је дужан да евиденцију из става 2. овог члана учини доступном на продајном месту.

Трговац је дужан да евиденцију из става 3. и 4. учини доступном на месту које се пријави министарству надлежном за послове трговине.

Министар ближе прописује садржину, облик, начин вођења и место чувања евиденције из става 1. овог члана.

Ознака поверења

Члан 31.

Ознака поверења је ознака којом се трговац, пружалац услуге, роба/услуга истиче у односу на конкуренте, према унапред утврђеним критеријумима.

Издавалац ознаке поверења је правно лице које не обавља трговину робом/услугама на коју се ознака поверења односи, као и повезано лице у смислу закона којим се уређују привредна друштва.

Издавалац ознаке поверења може бити и државни орган, организација којој су поверена јавна овлашћења, орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Услови издавања ознаке поверења, односно критеријуми за оцену својстава трговца, пружаоца услуге, робе/услуге и издавања ознаке, одређују издавалац ознаке својим актом.

Услови из става 4. овог члана морају бити у непосредној вези са трговцем, пружаоцем услуге, робом или услугом, обухватом робе/услуга на коју може да се односи и критеријума за издавање.

Издавалац ознаке поверења дужан је да трговцу, односно пружаоцу услуге изда акт о испуњености услова и критеријума из става 4. овог члана.

Издавалац ознаке поверења, односно трговац и пружалац услуге, дужни су да учине доступним акт из става 4. и 6. овог члана, сваком заинтересованом лицу, на месту продаје, путем интернета или на други начин којим се омогућава једноставан и бесплатан приступ том документу.

2. Посебни услови за обављање трговине на мало и пружање услуга потрошачима

Подаци о трговцу и пружаоцу услуге

Члан 32.

Трговац и пружалац услуге су дужни да на продајном месту видно истакну пословно име, матични број и адресу седишта.

Трговац и пружалац услуге који је физичко лице, дужни су да на продајном месту видно истакну име и презиме, адресу и број из одговарајућег регистра.

Трговац и пружалац услуге су дужни да на продајном објекту са фиксном локацијом поред података из става 1. и 2. овог члана, видно истакну и адресу тог продајног објекта.

Ако трговац на продајном објекту истиче врсту трговинског формата, дужан је да продајни објекат класификују у складу са чланом 14. став 4. овог закона.

Трговац и пружалац услуге у трговини на даљину дужни су да потрошачу пре куповине учине доступним податке из става 1. и 2. овог члана.

Радно време

Члан 33.

Трговац и пружалац услуге самостално одређују радно време у складу са овим законом и посебним прописом.

Трговац и пружалац услуге су дужни да на јасан, несумњив и лако уочљив начин истакну радно време на продајном месту, као и да се у сваком тренутку придржавају означеног радног времена.

У случају ванредних промена, прекида или других облика привременог престанка обављања трговине на одређеном продајном месту, трговац и пружалац услуге су дужни да те измене означе на начин из става 2. овог члана, пре престанка обављања трговине.

Декларација

Члан 34.

Роба у трговини на мало мора да има декларацију која садржи податке о називу и врсти робе, типу и моделу у складу са природом робе, количини изреченој у јединици мере или комаду у складу са својстима робе, пословном имену произвођача, а за робу из увоза пословном имену увозника и земљи производње.

Произвођач, односно за робу из увоза увозник, дужан је да снабде робу декларацијом са тачним подацима из става 1. овог члана.

Подаци из декларације за робу која се налази у трговини на мало не могу да се мењају или уклањају.

Декларација мора да се истакне уочљиво на један од следећих начина:

- 1) на роби или на њеном паковању (укључујући привезак, етикету, алкицу, омот и сл.);
- 2) непосредно поред робе на месту продаје;
- 3) у каталогу или другом материјалу са понудом те робе који је бесплатно доступан потрошачима на продајном месту, пре куповине на начин на који се потрошачи не доводе у заблуду.

У трговини на даљину трговци су дужни да учине доступним податке из става 1. потрошачу пре куповине у облику и на начин који је непосредно и стално доступан.

Сви подаци из става 1. овог члана морају да буду наведени на јасан, лако уочљив и читљив начин, на српском језику, на ћириличком или латиничком писму.

Као земља производње у смислу става 1. овог члана, може да се наведе Европска унија (ЕУ), ако се роба производи у земљи која је чланица ЕУ.

Роба може да буде означена и подацима на страним језицима, као и жигом, ГТИН идентификацијом (бар-код), QR код и другим подацима или пиктограмима којима се ближе идентификују роба и њена својства.

Поред података из става 1. овог члана, роба се декларише и у складу посебним прописом којим се уређује декларисање и означавање.

Истицање цене

Члан 35.

Трговац је дужан да на јасан, несумњив, лако уочљив и читљив начин истакне продајну цену на роби односно амбалажи, непосредно поред робе, или у случају даљинске трговине непосредно поред приказа или описа робе.

Трговац који обавља трговину на продајном месту у објекту у који потрошач не може да уђе или трговину личним нуђењем, дужан је да истакне продајну цену на начин из става 1. овог члана или на видном месту у ценовнику.

Продајна цена је коначна цена по јединици робе, укључујући порезе и дажбине.

Продајна цена се за претходно упаковану робу обрачунава за дату количину претходно упаковане робе.

Претходно упакована роба је роба упакована без присуства купца, при чему се количина те робе не може променити без промене паковања односно без отварања паковања при чему настаје видно оштећење.

Продајна цена се за робу која није упакована него се мери у присуству потрошача, обрачунава по килограму, литру, метру, квадратном метру, кубном метру или другој јединици мере која се уобичајено користи за одређену робу.

Трговац је дужан да за претходно упаковану робу истакне поред продајне цене и јединичну цену.

Јединична цена јесте коначна цена, укључујући и порез, по јединици мере, као што је килограм, литар, метар, квадратни метар, кубни метар или друга јединица мере која се уобичајено користи у промету одређене робе/услуге.

Јединична цена се не мора посебно истицати ако је једнака продајној цени.

Министар ближе прописује врсту робе за који се истиче јединична цена и начин истицања.

У продајном објекту у којем се обавља трговина на мало поред трговине на велико, трговац је дужан да јасно, на уочљив начин истакне продајну (малопродајну) цену и велепродајну цену за сваку робу коју нуди на продају.

Трговац је дужан да уколико оглашава продајну цену робе, наведе и јединичну цену робе.

Пружалац услуге је дужан да на видном месту на јасан, несумњив, лако уочљив и читљив начин истакне само јединичну цену услуге (нпр. према сату, километру, киловат-сату и сл.).

Цена се истиче у динарима.

Изузетно од става 14. овог члана, трговац који обавља електронску трговину која је истовремено усмерена на потрошаче у Републици Србији и на потрошаче у иностранству, може истицати цену и у иностранству на начин којим се потрошачу даје могућност да изабере валуту у којој ће се приказати продајна цена робе/услуге из целокупне понуде тог трговца. У случају из овог става, трговац је дужан да обезбеди да се потрошачу који електронској трговини приступа из Републике Србије цена приказује прво у динарима.

Изузетно од ст. 14. и 15. овог члана, трговац може да истиче цену и само у иностраној валути у следећим случајевима:

1) са назнаком обрачунског курса, у трговини услугама у туризму које су у непосредној вези са иностранством, возилима односно у другим случајевима када је у складу са посебним прописима дозвољено истицање цене у Републици Србији у иностраној валути, а плаћање се извршава у динарима;

2) ако се у складу са законом којим се уређује девизно пословање плаћање робе/услуге у Републици Србији може извршити и у девизама;

3) ако електронска трговина није усмерена на потрошаче у Републици Србији.

У случају из става 1б. тачка 1) овог члана, трговац је дужан да при истицању и наплаћивању цене назначи и као обрачунски курс примењује званични средњи курс динара који важи на тај дан према иностраној валути у којој приказује цену

Одредбе овог члана не примењују се на продају путем јавног надметања.

Продајни подстицаји

Члан 36.

Продајни подстицај је понуда робе/услуге под повољнијим условима у односу на редовну понуду, и то нарочито са сниженом ценом, посебним условима продаје, испоруке, са обећањем награде, са пратећим поклонима, у програмима лојалности, односно другим погодностима.

Понуда продајног подстицаја нарочито садржи:

- 1) врсту подстицаја;
- 2) прецизно и јасно одређење робе/услуге на коју се односи;
- 3) период важења подстицаја, са назнаком датума почетка и датума истека, а у случају распродаје са назнаком „док трају залихе“;
- 4) све евентуалне посебне услове везане за остваривање права на подстицај.

Ако се продајни подстицај нуди за робу којој је умањена употребне вредности (роба са грешком, оштећење, пред истеком рока трајања и сл.) тај разлог се мора јасно и недвосмислено истаћи на продајном месту.

Ваучер, купон или друго средство, које се издаје ради остваривања права на подстицај, поред података из става 2. овог члана, мора да садржи и податке о издаваоцу, као и новчану вредности или висини попушта.

Продаја робе/услуге у оквиру посебних програма лојалности (картице лојалности, сакупљање бодова и сл.) представља посебан продајни подстицај где трговац и пружалац услуге под јасно дефинисаним и објављеним условима одређеним погодностима награђују купце за њихову верност.

При понуди продајног подстицаја са пратећим поклоном, трговац може да користи речи "бесплатно", "плати један, узми два", "два за један" и сл. само ако купац не сноси никакав трошак осим неизбежног трошка испоруке.

Понуда пратећег поклона могућа је само ако трговац, односно пружалац услуге већ нуди робу/услугу без пратећег поклона.

Уколико се поклон односи на додатну количину претходно упакованог производа, јединична цена не сме да буде виша од јединичне цене производа без поклона и у том случају трговац сноси терет доказивања.

Промотивна продаја је продаја робе која се први пут уводи у понуду трговца и која се стога нуди по нижој цени од цене која ће бити формирана у редовној понуди.

Продаја са сниженом ценом

Члан 37.

Продаја са сниженом ценом може да буде:

- 1) распродаја;
- 2) сезонско снижење;
- 3) акцијска продаја.

У случају продаје робе/услуге са сниженом ценом, трговац, односно пружалац услуге је дужан да поред понуде продајног подстицаја у складу са чланом 36. став 2. на продајном месту јасно истакне и снижену и претходну цену.

Распродаја робе је продаја по нижој цени у односу на претходну цену, у случају престанка пословања трговца, престанка пословања у одређеним објектима или престанка продаје одређене робе.

Трговац је дужан да физички издвоји робу која је предмет распродаје од продаје робе под редовним условима. Од објављивања распродаје до краја њеног трајања трговац не сме да наручује и укључује у распродају нове количине робе која је предмет распродаје.

Сезонско снижење је продаја робе по сниженој цени након протекла сезоне и највише 2 пута годишње. Сезонско снижење започиње у раздобљу између 25. децембра и 10. јануара и 1. и 15 јула.

Сезонско снижење из става 5. овог члана може трајати највише 60 дана по сезонском снижењу.

Акцијска продаја је продаја робе/услуге по цени која је нижа од претходне цене те робе/услуге: и траје не дуже од 31 дана.

Трговац и пружалац услуге који организују акцијску продају са роком важења до три дана не морају да истакну снижену и претходну цену, већ јасно одређење процента снижења.

Продајни подстицаји којим се нуди привидно снижење цене робе/услуга, као и када је ранија цена неистинито приказана или је роба/услуга била понуђена по ранијој цени у занемарљиво кратком периоду сматра се обмањујућом пословном праксом у складу са законом којим се уређује заштита потрошача.

Оглашавање продајних подстицаја

Члан 38.

Забрањено је оглашавање продајних подстицаја за робу које има у тако малој количини да је очигледно да се тиме намерава привлачење купаца ради навођења на куповину друге робе, осим ако није назначена јасно расположива количина на дан почетка продајног подстицаја.

Код оглашавања процента снижења, највећи проценат снижења може да се наведе уколико се односи на најмање једну петину робе у асортиману трговца на сваком продајном месту на који се продајни подстицај односи.

Код оглашавања процента снижења, највећи проценат снижења може да се наведе уколико се односи на најмање једну петину робе у асортиману трговца који обавља даљинску трговину или трговину личним нуђењем.

Забрањено је оглашавање продајних подстицаја којим се оглашава наводна распродаја или привидно снижење цене робе или услуга, обим снижења или слично, ако је ранија цена неистинито приказана или је роба/услуга била понуђена по ранијој цени у занемарљиво кратком периоду.

Ако се оглашавају роба или услуга по ценама повлашћеним за одређене категорије лица, за одређено подручје, продајно место, и одређени период времена, мора се тачно означити категорија лица, подручје, продајно место и период за које цена важи.

Ако се у огласној поруци пореде цене робе или услуга различитог квалитета, односно цене робе са недостатком и без њега, мора се навести да је нижа цена условљена нижим квалитетом, односно недостатком.

На оглашавање продајних подстицаја, уколико ови законом није другачије прописано, примењују се одредбе закона којим се уређује оглашавање.

IV ЗАШТИТА ТРЖИШТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ТРГОВИНЕ

Привремене мере заштите тржишта

Члан 39.

Ради спречавања поремећаја на тржишту или отклањања штетних последица поремећаја на тржишту у погледу снабдевања робом и услугама од виталног значаја за живот и здравље људи и за рад привредних субјеката, установа и других организација од општег интереса, Влада може да одреди привремене мере које се односе на одређену врсту робе и услуга, одређену категорију трговаца, пружалаца услуга или потрошача, радно време, на потребу спровођења обавеза преузетих међународним уговором, на цене, као и на друге услове за обављање трговине, осим мера које се односе на увоз и извоз робе.

Влада ће одредити привремене мере из става 1. овог члана, као и временски период примене тих мера, сразмерно циљу и очекиваним резултатима, који не може бити дужи од шест месеци од дана одређивања привремене мере, односно најдуже до испуњења обавезе када је у питању спровођење обавеза преузетих међународним уговором.

Подстицајне мере

Члан 40.

У циљу унапређења и развоја трговине и/или електронске трговине у Републици Србији, Влада може да одреди подстицајне мере које се нарочито односе на одређену категорију трговаца или пружалаца услуга, одређену врсту робе или услуга, облик и врсту трговине, као и начин обављања трговине.

Влада ближе уређује подстицајне мере из става 1. овог члана, као и временски период примене тих мера, сразмерно циљу и очекиваним резултатима њихове примене.

Непоштена тржишна утакмица

Члан 41.

Непоштена тржишна утакмица (нелојална конкуренција) је радња трговца или пружаоца услуге усмерена против другог трговца, пружаоца услуге, односно конкурента, којом се крше кодекси пословног морала и добри пословни обичаји, и којом се наноси или може нанети штета другом трговцу, односно пружаоцу услуге (конкуренту), а нарочито:

- 1) изношењем неистинитих и увредљивих тврдњи о другом трговцу или пружаоцу услуге;
- 2) изношењем података о другом трговцу или његовој роби, пружаоцу услуге или услузи, који су усмерени на нарушавање угледа и пословања тог трговца или пружаоца услуга;
- 3) продајом робе са ознакама, подацима или обликом, којима се оправдано ствара забуна код потрошача у погледу извора, квалитета и других својстава те робе или услуге;
- 4) стицањем, коришћењем и одавањем пословне тајне без сагласности њеног имаоца, ради отежавања његовог положаја на тржишту;

5) обећање, односно давање поклона веће вредности, имовинских или других погодности другим трговцима или пружаоцима услуга, како би се њиховом даваоцу обезбедила предност у односу на конкуренте.

6) неовлашћено истицање ознаке квалитета, ознаке поверења или сличног знака од стране трговца;

Непоштена тржишна утакмица је забрањена.

Трговац и пружалац услуге који претрпи штету због радње непоштене тржишне утакмице, има право на накнаду те штете.

Тужбом због непоштене тржишне утакмице (нелојалне конкуренције) може се захтевати утврђивање радње непоштене тржишне утакмице, забрана њеног даљег вршења, отклањање насталих последица, као и накнада штете.

Оштећени трговац и пружалац услуге (конкурент) има право на накнаду материјалне штете, као и нематеријалне штете због повреде пословног угледа.

Суд ће досудити правичну новчану накнаду нематеријалне штете, ако нађе да околности случаја то оправдавају, а нарочито значај, трајање и интензитет повреде, ефекат повреде на пословање тужиоца, значај повређеног добра и циљ коме служи та накнада, као и томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Тужба се може поднети у року од шест месеци од сазнања за радњу и учиниоца, а најкасније у року од три године од окончања радње.

Суд може наредити да се пресуда којом се усваја тужбени захтев, објави у "Службеном гласнику Републике Србије", на трошак штетника.

Поступак по тужби због непоштене тржишне утакмице је хитан.

Недозвољена шпекулација

Члан 42.

Забрањене су радње трговца којима је циљ, односно последица значајан поремећај на тржишту, као и спречавање или отежавање спровођења прописаног ограничења обављања трговине из члана 39. овог закона, а нарочито прикривањем одређене робе, ограничавањем или обустављањем њене продаје, закључивањем привидних уговора о продаји одређене робе којима се битно мења понуда или тражња и ниво цена на тржишту (недозвољена шпекулација).

Забрана пирамидалне трговине

Члан 43.

Забрањено је организовање, обављање, рекламирање и подстицање пирамидалне трговине.

Пирамидална трговина, у смислу овог закона, представља трговину којом се купцима омогућава куповина робе или услуге искључиво од лица укључених у ланац или мрежу препродаје робе или услуга (чланови мреже), и то када продавац условљава куповину:

1) обавезом плаћања чланарине или друге накнаде организатору мреже или другом члану мреже;

2) обавезом куповине исте или друге робе у количини или вредности за које продавац зна или мора знати да су неразумно високе;

3) обавезом налажења других лица која ће се бавити препродајом робе из понуде продавца, ако је право на награду за налажење тих лица условљено претходним плаћањем или давањем посебне накнаде продавцу;

4) одрицањем од права на повраћај купљене робе/услуга под разумним условима, иако је купцу могуће да их врати у стању у којим их је примио.

Условљавање из става 2. тачка 4) овог члана постојаће и када продавац пропусти да обавести купца о његовом праву на повраћај робе најкасније приликом закључења уговора о продаји.

Непоштена трговачка пракса

Члан 44.

Непоштена трговачка пракса је поступање супротно начелу савесности и поштења, начелу равноправности уговорних страна, начелу једнаке вредности давања и доброј пословној пракси, којим се неоправдано и/или несразмерно преноси ризик пословања на друге учеснике у ланцу снабдевања, односно нетранспарентно или једнострано и ретроактивно намећу обавезе или мењају услови уговора, а што се може испољити под одређеним условима неадекватне примене и злоупотребљавања неједнаке преговарачке снаге наметањем безусловног поврата робе, условљавања продаје робе компензацијом, наметањем обавезе плаћања у висини која није адекватна вредности услуге која се наплаћује и слично.

Непоштена трговачка пракса уређује се посебним прописом.

Праћење трговине и тржишта

Члан 45.

Министарство прикупља од трговаца и других државних органа податке о трговини и трговинској мрежи, ради иницирања и праћења ефеката мера економске политике у области тржишта и трговине, као и друге евиденције у складу са законом.

Трговац је дужан да достави министарству податке из става 1. овог члана, о којима се не води службена евиденција у складу са другим прописом, једном годишње, најкасније до 31. марта са стањем на дан 31. децембар претходне године.

Подаци из става 1. овог члана се дају у електронској форми.

Прикупљени подаци и извештаји се дају на захтев и по потребама државних органа, ради обликовања економске политике, разматрања и доношења мера развоја и заштите структуре тржишта, као и за друге потребе у складу са законом.

Прикупљени подаци из става 1. овог члана о појединим трговцима, имају својство тајног податка у складу са посебним законом.

Министар ближе прописује облик обрасца, садржину података и начин за доставу и чување података из става 1. овог члана.

V НАДЗОР

Појам

Члан 46.

Надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона, спроводи министарство надлежно за послове трговине, као и други државни органи у складу са својим делокругом уређеним посебним прописима.

Инспекцијски надзор

Члан 47.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врше:

1) министарство, преко тржишних инспектора;
2) јединице локалне самоуправе, преко комуналних инспектора у делу надзора над трговином личним нуђењем, трговина из члана 14. став 1. тачка 2) и 3), изузев киоска, као и у погледу истицања и придржавања радног времена и истицања података из члана 32. став 1-3. овог закона;

3) други државни органи у складу са својим делокругом, према посебним прописима.

Послове из става 1. тачка 2) овог члана, јединице локалне самоуправе обављају као поверене послове.

Главни тржишни инспектор руководи пословима инспекцијског надзора који обављају тржишни инспектори, као и послове координације, односно размене података у вези са обављањем тржишног надзора.

Лице које обавља послове тржишног инспектора мора да има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно друге услове одређене законом који уређује права и дужности државних службеника, другим прописом и актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у министарству, као и положен испит за инспектора, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор, и посебан стручни испит за тржишног инспектора.

Главни тржишни инспектор, поред услова из става 4. овог члана, мора да испуњава услове за рад на положају, у складу са законом којим се уређују права и дужности државних службеника и услове за руководиоца инспекције, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.

Комунални инспектор који обавља послове надзора из става 1. тачка 2) овог члана, мора да има положен испит за инспектора, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор, и посебан стручни испит за тржишног инспектора.

Програм и начин полагања посебног стручног испита за тржишног инспектора уређује министар.

На питања инспекцијског надзора над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона, која нису посебно уређена овим законом, примењује се закон којим се уређује инспекцијски надзор.

Службена легитимација и опрема

Члан 48.

Тржишни инспектор приликом вршења надзора има службену легитимацију, значку и одговарајућу врсту одеће, обуће и опреме.

Министар прописује изглед значке и одговарајућу врсту одеће, обуће и опреме коју носи тржишни инспектор.

Овлашћења тржишног инспектора

Члан 49.

У вршењу инспекцијског надзора, тржишни инспектор има овлашћење да:

1) прегледа пословни простор, односно простор у којем се обавља трговинска делатност;

2) врши увид у пословне књиге, евиденције, исправе, електронске документе као и у другу документацију у вези са обављањем трговине, а коју није могао да прибави по службеној дужности, као и да је копира или на други начин преузме;

3) врши идентификацију лица која обављају трговинску делатност, путем увида у личну исправу или другу јавну исправу са фотографијом;

4) узима писане и усмене изјаве лица која обављају трговину, односно сведока или службених лица, као и да позива ова лица да дају изјаве, о питањима од значаја за предмет надзора;

5) фотографише, врши видео-снимање простора у којем се врши надзор, односно робе и других предмета који су предмет надзора;

6) врши преглед возила, у случају сазнања да је то возило у функцији обављања трговине;

7) одређује, односно узима узорке робе и других предмета;

8) прикупља податке релевантне за предмет надзора;

9) наложи попис робе, односно евиденцију промета;

10) затражи од надлежног суда да донесе одлуку којом се дозвољава увиђај у стамбеном и пратећем простору, односно налог за претрес стамбеног или пратећег простора у случају сазнања односно сумње да се у том простору обавља недозвољену делатност;

11) захтева асистенцију полиције, односно комуналне полиције, ако основано процени да је то потребно према приликама одређеног случаја;

12) обави прикривену куповину;

13) предузима друге радње у складу са законом.

Под пословним простором из става 1. тачка 1) овог члана, сматра се и стан, пратећа просторија или други простор стамбеног карактера, који је регистрован као седиште или као место у којем се обавља делатност, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката, односно другим прописима којима се уређују посебне делатности.

Прикривена куповина

Члан 50.

Прикривена куповина обавља се на начин који је предвиђен прописима коју регулишу инспекцијски надзор.

Налог за инспекцијски надзор који садржи навођење метода прикривене куповине, са прописаним елементима и образложењем, издаје лице овлашћено за издавање налога за инспекцијски надзор.

По обављеној прикривеној куповини у даљинској трговини, тржишни инспектор не предочава надзираном субјекту службену легитимацију, док му налог за службени надзор може доставити електронским путем, са званичне службене електронске адресе.

Дужности тржишног инспектора

Члан 51.

У вршењу инспекцијског надзора, тржишни инспектор је дужан да:

1) у писаном облику обавести надзираног субјекта о предстојећем инспекцијском надзору, на прописан начин и у прописаном року, осим у случајевима изузетака који су прописани законом којим се уређује инспекцијски надзор;

2) пре почетка обављања радњи у контроли, предочи службену легитимацију и уручи надзираном субјекту налог за инспекцијски надзор, односно покаже му налог и предочи његову садржину када надзирани субјекат одбије уручење налога за инспекцијски надзор;

3) инспекцијски надзор, надзираног субјекта који је правно лице, предузетник или други организациони облик преко кога физичко или правно лице обавља делатност или врши активност, врши у радно време тог надзираног субјекта, осим у ситуацијама које су предвиђене законом;

- 4) се придржава граница свог овлашћења;
- 5) се придржава садржаја предмета налога и времена планираног трајања инспекцијског надзора, осим у случајевима изузетака који су прописани законом;
- 6) у вршењу инспекцијског надзора према организационој јединици надзираног субјекта, све податке у погледу заједничких елемената, општих аката и процеса надзираног субјекта ако су потребни, прибави преко инспекције надлежне према месту седишта надзираног субјекта;
- 7) у случају увиђаја у стамбеном простору, прибави писану одлуку надлежног суда или писани пристанак власника или корисника простора и спроведе увиђај најкасније у року од 15 дана од дана издавања наредбе;
- 8) потписом инспектора и надзираног субјекта, односно присутног лица овери контролне листе из инспекцијског надзора које су прописане садржине са чињеницама констатованим у њима и такве уручи контролисаном субјекту као саставни део записника;
- 9) предузме, предложи и одреди мере или радње за које је овлашћен;
- 10) изда потврду надзираном субјекту о одузетим предметима;
- 11) одмах пошто утврди да субјекат нерегистровано обавља делатност донесе решење о изрицању мера и одузме робу која је затечена код нерегистрованог субјекта;
- 12) обезбеди да све копије документације, које су у функцији предмета инспекцијског надзора, буду верне оригиналу;
- 13) поднесе пријаву надлежном органу, односно захтев за покретање прекршајног поступка или изда прекршајни налог за кажњиве радње;
- 14) води евиденцију о инспекцијском надзору у електронској форми кроз управљачки информациони систем;
- 15) са одузетим предметима поступа у складу са законом;
- 16) не изрекне меру према надзираном субјекту ако је исти поступио према акту о примени прописа у погледу предмета акта о примени прописа, а да није дошло до остварења изузетних услова за изрицање мера у складу са законом;
- 17) информације у вези пословања надзираног субјекта до којих је дошао у поступку инспекцијског надзора штити као тајни податак у складу са законом;
- 18) похађа предвиђене обуке и друге облике стручног усавршавања за обављање инспекцијског надзора;
- 19) поступа професионално, у складу са кодексом понашања државних службеника, са уважавањем и поштовањем према лицима која се појављују у поступку инспекцијског надзора, као и да поштује начело сразмерности у погледу начина предузимања радњи у поступку, тако да се сметње у обављању пословања сведу да нужну меру;
- 20) се уздржи од обављања привредне или друге делатности и послова за себе или другог послодавца из области у којој врши инспекцијски надзор, учествовања у раду стручних група или тела надзираних субјеката, односно лица која подлежу инспекцијском надзору или од обављања друге службе, послова и поступака који су у супротности са положајем и улогом инспектора и штете његовој самосталности и вршењу посла.

Повреда радних дужности из става 1. тач. 1), 2), 3), 7), 10), 15) и 16) овог члана, је као прекршај инспектора и службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора санкционисан Законом о инспекцијском надзору.

Повреда радне дужности из става 1. тач. 4), 9), 13) и 20) овог члана, представљају теже повреде радних дужности.

Овлашћења и дужности комуналног инспектора

Члан 52.

У обављању послова из члана 47. став 1. тачка 2) овог закона, комунални инспектор има иста овлашћења и дужности као тржишни инспектор, у складу са овим законом.

Мере у поступку инспекцијског надзора

Члан 53.

У вршењу инспекцијског надзора, тржишни инспектор је овлашћен да изрекне следеће мере:

- 1) превентивне мере;
- 2) отклањање утврђене незаконитости;
- 3) привремену забрану трговине одређеном робом, односно вршења одређене услуге;
- 4) привремено затварања продајног објекта;
- 5) привремену забрану обављања трговине личним нуђењем;
- 6) привремену забрану обављања даљинске трговине;
- 7) одузимање робе.

Трошкови везани за спровођење прописаних мера падају на терет лица против којег је мера одређена.

Отклањање незаконитости

Члан 54.

Ако открије незаконитост у пословању или поступању надзираног субјекта, тржишни инспектор ће записником о инспекцијском надзору наложити отклањање утврђене незаконитости са примереним роком за отклањање незаконитости.

Рок из става 1. овог члана не може бити краћи од 24 сата, ни дужи од два месеца, осим ако је за одређену неправилност или повреду закона овим или посебним законом другачије прописано.

Ако инспектор утврди да је надзирани субјект предузео мере које су му наложене и отклонио незаконитост, окончава поступак инспекцијског надзора достављањем надзираном субјекту записника у коме се наводи да су отклоњене незаконитости, неправилности или недостаци у његовом пословању или поступању.

Ако надзирани субјект у остављеном року не отклони утврђену незаконитост, инспектор доноси решење којим изриче меру за отклањање незаконитости са примереним роком из става 2. овог члана.

Инспектор може без одлагања донети решење којим изриче мере за отклањање незаконитости, без претходног указивања на незаконитост и остављања рока за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза, ако то налаже неопходност предузимања хитних мера ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет услед небезбедног и неусаглашеног производа, ради спречавања поремећаја на тржишту или отклањања штетних последица поремећаја на тржишту у погледу снабдевања робом и услугама од виталног значаја за живот и здравље људи и за рад привредних субјеката, установа и других организација од општег интереса.

Инспектор може истовремено изрећи више мера за отклањање незаконитости.

Мера отклањања незаконитости не искључује истовремену примену других мера прописаних законом.

Привремена забрана трговине одређеном робом, односно вршења одређене услуге

Члан 55.

Тржишни инспектор ће изрећи меру привремене забране, трговине одређеном робом, односно вршења одређене услуге, ако се утврди да нису испуњени прописани услови за трговину том робом, односно услугом.

Забраном из става 1. овог члана забрањује се стављање на тржиште, укључујући нуђење, излагање, испоручивање и чињење доступним робе, односно на други начин онемогућава продаја робе која је предмет забране.

Роба која је предмет забране може бити одређена по врсти, серији, комаду, количини, односно на други начин идентификације робе која не испуњава прописане услове за стављање у промет.

Забраном из става 1. овог члана налаже се престанак вршења одређене услуге, односно забрањује почетак пружања одређене услуге која је предмет забране, укључујући забрану продаје робе која прати пружање услуге.

Лице коме је изречена мера привремене забране трговине одређеном робом, односно вршење одређене услуге, не може исту ставити на тржиште, извести, уништити на одговарајући начин или располагати на било који начин, односно наставити вршење услуге, док тржишни инспектор у потврђујућем ванредном инспекцијском надзору не потврди да су отклоњени разлози због којих је изречена мера из става 1. овог члана, односно да је роба трајно уклоњена са тржишта.

Привремено затварање продајног објекта

Члан 56.

Тржишни инспектор ће изрећи меру привременог затварања продајног објекта:

- 1) ако продајни објекат не испуњава прописане услове за трговину која се у њему обавља;
- 2) ако не испуњава услове из члана 25. ст. 1. и 2. овог закона;
- 3) ако се не поступи по налогу за отклањање незаконитости из члана 54 . овог закона, у остављеном року, у односу на продајни објекат у којем су утврђене те неправилности;
- 4) ако поступи супротно мери забране трговине одређене робе/услуге из члана 55. овог закона.

Меру из става 1. овог члана може да изрекне Главни тржишни инспектор, ако не постоји стварна могућност за обављање контроле у том објекту, односно ако поступајући тржишни инспектор буде спречен или онемогућен да спроведе контролу.

Привремено затварање продајног објекта се одређује до отклањања утврђене неправилности, односно до спровођења контроле у смислу става 1. тачка 3) овог члана, а најдуже до шест месеци.

Мера из става 1. овог члана спроводи се затварањем продајног објекта, истицањем решења којим је одређена мера и печатењем улаза у тај објекат.

Привремена забрана обављања трговине личним нуђењем

Члан 57.

Тржишни инспектор ће изрећи меру привремене забране обављања трговине личним нуђењем ако се утврди повреда прописаних услова за обављање ове трговине.

Забрана из става 1. овог члана може да се односи на одређени облик трговине личним нуђењем, одређену врсту робе, подручје, лица која обављају трговину, односно друге услове у погледу којих је утврђена повреда овог закона.

Мера из става 1. овог члана одређује се у трајању до испуњења прописаних услова, а најдуже шест месеци.

Привремена забрана обављања даљинска трговине

Члан 58.

Тржишни инспектор ће изрећи меру привремене забране обављања даљинске трговине ако се утврди повреда прописаних услова за обављање ове трговине.

Забрана из става 1. овог члана може да се односи на одређени облик даљинске трговине, одређену врсту робе, подручје, лица која обављају трговину, односно друге услове у погледу којих је утврђена повреда овог закона.

Мера из става 1. овог члана одређује се у трајању до испуњења прописаних услова, а најдуже шест месеци.

Одузимање робе

Члан 59.

Тржишни инспектор ће одузети робу лицу:

1) које затекне у обављању трговине, односно у припреми робе ради стављања у промет, а које није трговац у смислу овог закона;

2) које обавља трговину личним нуђењем, трговину из члана 14. став 2) и 3), изузев киоска, супротно мери привремене забране обављања трговине из чл. 55. и 57. овог закона.

Предмет мере одузимања из овог члана је роба која се затекне на месту и у време обављања контроле, и то роба која је стављена у промет, односно припремљена ради стављања у промет (ускладиштена, спремљена и сл.), која се налази у поседу лица из става 1. овог члана, без обзира на податке о својини на тој роби и друге податке из исправа које прате робу.

Приликом одузимања робе, издаје се потврда са подацима о врсти и количини одузете робе.

Роба која се затекне на месту контроле, а која је очигледно напуштена, уклања се и има својство одузете робе, о чему се доноси решење.

Инспектор је дужан да у случају одузимања робе из става 4. овог члана истакне решење којим је изрекао мере видно на објекту или месту које је било предмет инспекцијског надзора, чиме се сматра да је извршена уредна достава, што се констатује у записнику о инспекцијском надзору.

Чување, продаја, уступање без накнаде и уништавање одузете робе

Члан 60.

Инспекција обезбеђује чување одузете робе.

Ако су одузети предмети подложни кварењу, или ако су трошкови чувања предмета знатни инспектор ће одредити да се они продају, ако ови предмети испуњавају прописане услове за стављање на тржиште, и о томе обавештава лице, односно организациону јединицу за вођење одговарајућег поступка, инспектор сачињава видео или фотографски запис ове робе.

Одузету робу која испуњава прописане услове за стављање на тржиште по коначности решења о одузимању, продаје орган преко чијих инспектора је одузета роба.

Средства остварена продајом робе, из става 2. овог члана, по одбитку трошкова, уплаћују се у буџет Републике Србије, ако је роба одузета преко тржишних инспектора, односно у буџет локалне самоуправе, ако је одузета преко комуналне инспекције.

Влада, односно надлежни орган локалне самоуправе, може робу из става 2. овог члана и робу чија продаја није могућа, уступити без накнаде за хуманитарне сврхе државним органима, установама социјалне заштите, васпитно-образовним установама, установама културе, хуманитарним организацијама и другим корисницима хуманитарне помоћи, као и за друге оправдане сврхе.

Ако се проценом утврди да продаја одузете робе није економски оправдана или ако продаја те робе из других разлога није стварно или правно могућа, односно ако је уништавање одузете робе предвиђено посебним прописима, уништава се на начин и под условима који омогућавају ефикасност и безбедност поступања, по коначности решења о одузимању.

Трошкове уништавања робе сноси лице којем је та роба одузета.

Влада ближе уређује уступања одузете робе без накнаде.

Министар ближе уређује уништавање, начин и услове продаје одузете робе.

Престанак правног дејства мере

Члан 61.

Правно дејство мере из члана 53. став 1. тач. 2) до б) овог закона престаје да важи када се утврди да су отклоњени разлози за изрицање мере.

Правно дејство мере престаје да важи по сили закона, протеком најдуже законског рока за одређену меру.

Покретање поступка инспекцијског надзора

Члан 62.

Поступак инспекцијског надзора у смислу овог закона врши се по службеној дужности, или по захтеву странке и започиње уручивањем или показивањем писаног налога за инспекцијски надзор и предочавањем његове садржине, односно предузимањем прве радње тржишног инспектора у поступку инспекцијског надзора.

Пријаве повреде закона, односно друге информације и акти другог назива поднети ради иницирања инспекцијског надзора, имају дејство иницијативе за покретање поступка, а подносиоци тих иницијатива, немају својство странке у поступку који се може покренути на основу те иницијативе.

Контрола се врши на основу службеног налога овлашћеног лица.

Записник

Члан 63.

О свим радњама у поступку инспекцијског надзора од значаја за утврђивање чињеничног стања, тржишни инспектор саставља записник, у складу са законом о којим се уређује општи управни поступак и законом којим се уређује инспекцијски надзор.

О питањима која нису од непосредног значаја за утврђивање чињеничног стања, тржишни инспектор саставља службену белешку.

Записник се доставља странци у складу са законом одмах по окончању радње у поступку, а ако то није могуће, најкасније у року од осам радних дана од дана извођења радње у поступку.

Дигитализација списа предмета

Члан 64.

Списи предмета инспекцијског надзора, као и поједине исправе у списима могу да се воде у облику електронског документа у складу са законом који уређује електронски документ.

Обезбеђење доказа

Члан 65.

Ради обезбеђења доказа, тржишни инспектор може привремено одузети одређене предмете (ствари, опрему, исправе и сл.), који су у непосредној вези са утврђивањем чињеничног стања у поступку инспекцијског надзора.

О обезбеђењу доказа, које се врши по службеној дужности, доноси се закључк.

Рок за доношење решења

Члан 66.

Ако утврди незаконитост и на записник наложи отклањање незаконитости, а надзирани субјект не отклони утврђену повреду у остављеном року, тржишни инспектор ће донети решење у складу са својим овлашћењем, у року од пет дана од дана издавања записника о контролном инспекцијском надзору.

Ако утврђена незаконитост захтева да се без одлагања донесе решење којим се изриче мера за отклањање неправилности, без предходног налагања отклањања незаконитости на записник, као и мере из члана 53. став 1. тачка 3) – 7), тржишни инспектор ће донети решење у складу са својим овлашћењем, најкасније у року од осам радних дана од дана достављања записника.

У случају предузимања мера против нерегистрованог субјекта решење се доноси одмах пошто инспектор утврди да субјекат нерегистровано обавља делатност.

Жалба

Члан 67.

Против решења тржишног инспектора, односно комуналног инспектора, допуштена је жалба министру у року 15 дана од дана пријема решења.

Решење министра је коначно у управном поступку, и против њега може да се покрене управни спор.

Жалба не одлаже извршење решења којим се изриче мера из члана 55, 57, 58 и 59. овог закона.

Накнада штете

Члан 68.

Трговац и пружалац услуге имају право на накнаду штете у случају поништавања решења којим је одређена мера, у висини стварне штете, као и трошкова спровођења мере.

Захтев за накнаду штете се може поднети министарству, ради вансудског поравнања.

По пријему захтева из става 2. овог члана, министарство је дужно да се изјасни у року од 60 дана од дана пријема.

Вансудско поравнање по захтеву из става 2. овог члана, може се закључити на основу процене стручног проценитеља и уз сагласност државног правобраниоца.

VI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 69.

Новчаном казном од 50.000,00 до 100.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не води евиденцију промета на потпун и прописан начин (члан 30);
- 2) нема истакнуте податке о трговцу, односно пружаоцу услуга, или податке о продајном објекту (члан 32);

- 3) не истакне радно време или се не придржава означеног радног времена (члан 33);
- 4) продаје робу са неуредном или непрописном декларацијом (члан 34);
- 5) не истакне цену у складу са чланом 35. овог закона;
- 6) не достави податке у складу са чланом 45. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се физичко лице или одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000,00 до 20.000,00 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 10.000,00 до 50.000,00 динара.

Члан 70.

Новчаном казном од 500.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) обавља трговину личним нуђењем супротно одредбама члана 16. овог закона;
- 2) обавља трговину на продајном месту које није одређено или одобрено актом надлежног органа локалне самоуправе у складу са чланом 14. став 5.;
- 3) обавља делатност, сајма, организатора привредних изложби и традиционалних манифестација, пијаце, велетржнице или аукцијске куће, супротно чл. 20. до 24. овог закона;
- 4) обавља трговину супротно члану 26. овог закона;
- 5) не поседује одговарајуће исправе које прате робу на прописан начин (члан 29);
- 6) не поштује одлуку Владе о ценама из члана 28. став 3;
- 7) не води евиденцију промета (члан 30);
- 8) издаје или истиче ознаку поверења супротно члану 31. овог закона;
- 9) продаје робу без декларације (члан 34);
- 10) нуди робу, односно услуге са нарочитим продајним подстицајима супротно члану 36. и 37. овог закона;
- 11) оглашава продајне подстицаје супротно члану 38. овог закона;
- 12) не поштује привремене мере заштите тржишта у складу са чланом 39. овог закона;
- 13) обавља шпекулацију (члан 42);
- 14) организује, обавља, рекламира или подстиче пирамидалну трговину (члан 43);
- 15) поступи супротно мери забране трговине одређене робе, односно вршења одређене услуге или располаже робом, односно настави вршење услуге, док тржишни инспектор у потврђујућем ванредном инспекцијском надзору не потврди да су отклоњени разлози због којих је изречена мери забране трговине одређене робе, односно вршења одређене услуге, односно да је роба трајно уклоњена са тржишта (члан 55);
- 16) поступи супротно мери привременог затварања продајног објекта (члан 56);
- 17) поступи супротно мери привремене забране обављање трговине личним нуђењем (члан 57);
- 18) поступи супротно мери привремене забране обављање даљинске трговине (члан 58);

За радње из става 1. овог члана казниће се физичко лице или одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000,00 до 150.000,00 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 50.000,00 до 500.000,00 динара.

Уз прекршајну казну из става 1. овог члана, правном лицу се може изрећи и заштитна мера забране обављања одређене делатности у трајању од шест месеци до две године, као и заштитна мера јавног објављивања пресуде.

Уз прекршајну казну из става 2. овог члана, одговорном лицу у правном лицу може се изрећи заштитна мера забране да врши одређене послове у трајању од три месеца до једне године.

Уз прекршајну казну из става 1. овог члана, предузетнику и физичком лицу се може изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању од шест месеци до две године.

Члан 71.

Новчаном казном од 50.000,00 до 500.000,00 динара казниће се физичко лице ако обавља промет робе/услуга, а није трговца, односно пружаоца услуге у смислу члан 25. овог закона.

Уз прекршајну казну из става 1. овог члана, физичком лицу се може изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању од шест месеци до две године.

Члан 72.

Прекршајни поступак за прекршаје из чл. 69. и 70. овог закона не може се покренути нити водити ако протекну две године од дана када је прекршај учињен.

Прекршајни поступак за прекршај из члана 71. овог закона не може се покренути нити водити ако протекну три године од дана када је прекршај учињен.

На питања застарелости покретања и вођења прекршајног поступка која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређују прекршаји.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73.

На предмете инспекцијског надзора који нису окончани до дана ступања на снагу овог закона, примењиваће се одредбе закона по којем су започети.

До доношења подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона примењиваће се подзаконски акти донети до дана ступања на снагу овог закона, осим одредаба које су у супротности са овим законом.

Члан 74.

Даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе:

- 1) Закона о трговини ("Сл. гласник РС", бр. 53/2010 и 10/2013);
- 2) чл. 16. и 78. став 1. тачка б) Закона о оглашавању ("Сл. гласник РС", број 6/2016).

Члан 75.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".